

PATVIRTINTA
Radviliškio rajono savivaldybės tarybos
2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T-742

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ANTIKORUPCIJOS KOMISIJA

IŠVADA

**DĖL KOVOS SU KORUPCIJA 2015–2017 METŲ PROGRAMOS
IR ŠIOS PROGRAMOS 2015–2017 METŲ PRIEMONIŲ PLANO ĮGYVENDINIMO**

Radviliškio rajono savivaldybės taryba 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimu Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ patvirtino Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programą ir šios programos 2015–2017 metų priemonių planą, o 2016 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. T-348 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“ atnaujino Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programą (*toliau – Kovos su korupcija programa, Programa*) ir šios programos 2015–2017 metų priemonių planą (*toliau – Priemonių planas*).

Vadovaujantis Kovos su korupcija programos 49–50, 52–54 punktais, apibendrinta informacija, susijusi su Programos ir Priemonių plano įgyvendinimu ir vertinimu bei susisteminti duomenys (metinis tarpinis vertinimas), skelbiami savivaldybės interneto svetainėje¹.

Suinteresuoti subjektai 2015–2017 metų laikotarpiu pasiūlymų dėl Programos nuostatų keitimo, papildymo ar atnaujinimo nepateikė.

Vadovaujantis Kovos su korupcija programos 56 punktu, Programos įgyvendinimui (1, 4, 6, 8, 11 priemonės) 2015–2017 metų laikotarpiu skirtas finansavimas:

- Sociologinio tyrimo atlikimui „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ – 700 Eur (1 ir 11 priemonės);
- Savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui, testiniams mokymams „Valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principai, veiklos etika“, „Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas valstybinėje tarnyboje“, „Nulinė dovanų politika“, „Savivaldybės teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas“ – 3 040 Eur (4 ir 6 priemonės);
- Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pasitikėjimo dėžutės „Pranešk apie korupciją“ konkurso laimėtojų piniginiams prizams – 100 Eur (8 priemonė).

Iš viso: 3 840 Eur.

Dėl Kovos su korupcija programos uždavinių įgyvendinimo ir Programos tikslų pasiekimo

1 tikslas – atlikti antikorupcinės situacijos vertinimą Radviliškio rajono savivaldybėje.

Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

1. nustatyti tikslinių grupių (Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų ir Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) požiūrį į korupciją, įvertinti antikorupcinį potencialą;

¹ Informacija skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Nuoroda internete: <http://radviliskis.lt/lit/Radviliskio-rajono-savivaldybes-korupcijos-prevencijos-programu-priemoniu-planu-igyvendinimo-ataskaitos>.

2. nustatyti respondentų korupcinę patirtį kreipiantis į Radviliškio rajono savivaldybės institucijas;

3. nustatyti korupcijos paplitimą Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, labiausiai korupcijos paveiktas Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos sritis.

1 priemonė – inicijuoti ir atlikti sociologinį tyrimą.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – nustatytas požiūris į korupciją, įvertintas antikorupcinis potencialas, nustatyta korupcinė patirtis, korupcijos paplitimas, labiausiai korupcijos paveiktos sritys.

Pasiektas rezultatas: siekiant įvertinti Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinę aplinką, nustatyti specifinius korupcijos rizikos veiksnius ir suformuoti specialiąsias Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatas, Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir Šiaulių universitetas 2015 m. lapkričio 26 d. sudarė Sociologinio tyrimo paslaugų teikimo sutartį (*toliau – Sutartis*). Pagal Sutarties 1.1 punktą Šiaulių universitetas įsipareigojo, laikydamasis Sutarties sąlygų ir jos 1 priede nustatytų reikalavimų, atlikti sociologinius tyrimus „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ (*pirmąjį, t. y. iki 2016 m. kovo 31 d. ir pakartotinį, t. y. iki 2017 m. birželio 30 d.*) ir pristatyti tyrimų rezultatus.

Pagal Sutarties 1.2 punktą, sociologinio tyrimo tikslas – nustatyti Radviliškio rajono gyventojų, Radviliškio rajono savivaldybės institucijų, įstaigų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, požiūrį į korupciją, antikorupcinį potencialą, korupcinę patirtį, korupcijos paplitimą ir labiausiai korupcijos paveiktas sritis Radviliškio rajono savivaldybės administracijos veikloje.

Šiaulių universitetas parengė ir pateikė 2016 m. kovo 31 d. tyrimo statistinę ataskaitą, kuri skelbiama savivaldybės interneto svetainėje².

2 priemonė – atnaujinti Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programą ir jos priemonių planą.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – parengtas ir Savivaldybės tarybai pateiktas svarstyti Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir jos priemonių plano pakeitimo projektas.

Pasiektas rezultatas: sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ 2016 m. kovo 31 d. statistinės ataskaitos „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ pagrindu parengtas Savivaldybės tarybos sprendimo projektas „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

Projekte buvo atnaujintas Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos II skyrius „Aplinkos analizė“ ir pateikti sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ duomenys bei informacija apie Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veikloje ir atskirose kito viešojo sektoriaus srityse nustatytas esmines ir aktualiausias problemas, susijusias su korupcija ir korupcijos rizikos veiksniais. Įvertinus Šiaulių universiteto sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, buvo atnaujintas Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos priemonių planas šių tikslų įgyvendinimui: „siekti didesnio sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei, užtikrinti efektyvų kontrolės mechanizmą Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos srityse“, „didinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijose dirbančių asmenų atsparumą korupcijai“, „didinti Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų nepakantumą korupcijai“.

² Sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ statistinė ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Nuoroda internete: <http://radviliskis.lt/lit/Sociologinis-tyrimas--radviliskio-rajono-savivaldybes-antikorupcine-aplinka>.

Savivaldybės tarybos sprendimo projektas „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“, Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos projektas, Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos priemonių plano projektas buvo paskelbti savivaldybės interneto tinklalapyje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Taip sudaryta galimybė visiems suinteresuotiems subjektams teikti pastabas ir pasiūlymus dėl projekto.

Pastabų ir pasiūlymų nepateikta.

Radviliškio rajono savivaldybės taryba 2016 m. rugpjūčio 25 d. pritarė pateiktam sprendimo projektui ir priėmė sprendimą Nr. T-348 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 20 d. sprendimo Nr. T-84 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

1 tikslo rezultato kriterijai:

1. atlikta ir parengta Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės aplinkos analizė;
2. detalizuotos Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatos.

Pasiektas rezultatas: naudojant anketinės apklausos ir duomenų sisteminimo bei analizės metodus, atlikta Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės aplinkos analizė ir šios analizės pagrindu detalizuotos Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatos.

Vadovaujantis savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus ir naujovių ir atvirumo permainingoms principais, formuojant savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatas, tikslinga atsižvelgti į asmenų, dalyvavusių sociologinio tyrimo apklausoje, pateiktus siūlymus dėl korupcijos mažinimo ir jos kontrolės savivaldybėje, t. y. įgyvendinti administracines priemones, pvz.: mažinti administracinę naštą, tobulinti asmenų aptarnavimą vieno langelio principu, stiprinti individualią darbuotojo atsakomybę, pvz.: diegti ir stiprinti žmogiškąsias ir dalykines vertybines nuostatas darbuotojų veikloje, tobulinti jų kvalifikaciją, didinti skaidrumą bei viešumą, formuoti nepakantumo korupcijai aplinką.

2 tikslas – siekti didesnio sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei, užtikrinti efektyvų kontrolės mechanizmą Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos srityse.

Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

1. stiprinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis antikorupcines nuostatas;
2. užtikrinti kokybišką norminių teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą;
3. gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų administravimo teikimo kokybę.

3 priemonė – korupcijos prevencijos, tarnautojų etikos klausimų bei galimų korupcijos rizikų savivaldybės administracijoje aptarimas, neformalių diskusijų šia tema inicijavimas.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – suformuotos stiprios antikorupcinės nuostatos, pagerinta tarnautojų, darbuotojų bendravimo kultūra aptarnaujant asmenis institucijose.

Pasiektas rezultatas: siekiant stiprinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis antikorupcines nuostatas, darbo pasitarimuose savivaldybės administracijoje dirbantys asmenys periodiškai buvo informuojami apie pareigą atlikti Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimų projektų antikorupcinį vertinimą, buvo teikiamos konsultacijos dėl teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo atlikimo tvarkos, aptariama asmenų priėmimo ir aptarnavimo Savivaldybės administracijoje tvarka, svarstyti siūlymai dėl asmenų aptarnavimo kokybės gerinimo.

4 priemonė – organizuoti Savivaldybės institucijų darbuotojų kursus dėl teisės aktų projektų vertinimo antikorupciniu požiūriu.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – Savivaldybės institucijų darbuotojai supažindinti su norminių teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimu, kursuose dalyvavusių asmenų skaičius, kursų trukmė.

Pasiektas rezultatas: siekiant užtikrinti kokybišką norminių teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą, Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir UAB „Corporate Securus“ 2017 m. vasario 20 d. sudarė Mokymų paslaugų teikimo sutartį Nr. 2017-68, pagal kurią 2017 m. vasario 20 d. – 2017 m. gegužės 4 d. laikotarpiu (iš viso: 6 seminarai, 48 ak. val.) paslaugų teikėjas suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinei 30 (trisdešimt) Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupei.

Pagal Mokymų paslaugų teikimo sutarties 1 priedo 8 punktą ir pagal paslaugų teikėjo pateiktą mokymuose dalyvavusių asmenų sąrašą, paslaugų teikėjas parengė mokymų programą „Savivaldybės teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas“, 2017 m. balandžio 11, 19, 25 dienomis (iš viso: 3 seminarai, 24 ak. val.) suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinėms Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupėms (grupę sudarė iki 10 dalyvių, iš viso 3 grupės (iki 30 dalyvių).

Nurodytuose mokymuose iš viso dalyvavo 28 dalyviai.

Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą mokymų dalyvių turimos žinios savivaldybės teisės aktų antikorupcinio vertinimo srityje lektoriaus buvo įvertintos 10–15 proc., t. y. minimaliausios žinios, kurios suteikia galimybę formaliai užpildyti teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažymą.

Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą mokymų metu dalyviams buvo pateiktos būtinos teorinės žinios ir jų pagrindu organizuoti praktiniai užsiėmimai leido dalyviams žymiai pakelti jų turimas žinias, didžioji dalis dalyvių sėkmingai įsisavino pateiktą informaciją ir, lektorių vertinimu, jų žinios po mokymų siekė ne mažiau 60 proc. nuo maksimaliai būtino žinių kiekio, informacija buvo įsisavinta labai gerai, mokymuose dalyvavę savivaldybės darbuotojai gebės ją pritaikyti kasdieniame darbe.

5 priemonė – periodiniai patikrinimai.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – užtikrintas asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas, sprendimų priėmimas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

Pasiektas rezultatas: siekiant gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų administravimo teikimo kokybę, Programos įgyvendinimo laikotarpiu atlikti 5 periodiniai tikrinimai ir nustatyta, kad:

- 1) nuo 2015-08-01 iki 2015-12-31 gauti 104 (*šimtas keturi*) gyventojų prašymai, iš jų:
 - 100 – atsakymai pateikti teisės aktų nustatytais terminais (96,2 proc.);
 - 2 – prašymų nagrinėjimo procedūra nebaigta, nes patikrinimo metu procedūros atlikimo terminas nepasibaigęs (1,9 proc.);
 - 2 raštai informacinio pobūdžio.
- 2) nuo 2016-01-01 iki 2016-06-30 gauti ir užregistruoti 203 (*du šimtai trys*) gyventojų prašymai, iš jų:
 - 100 – atsakyta teisės aktų nustatytais terminais (100 proc.).
- 3) nuo 2016-08-01 iki 2016-12-31 gauti ir užregistruoti 185 (*vienas šimtas aštuoniasdešimt penki*) gyventojų prašymai, iš jų:
 - 175 – atsakymai pateikti įstatymų nustatytais terminais (94,59 proc.);
 - 2 – prašymų nagrinėjimo procedūra nebaigta, nes patikrinimo metu procedūros atlikimo terminas nepasibaigęs;
 - 8 raštai informacinio pobūdžio.
- 4) nuo 2017-01-01 iki 2017-03-31 gauti ir užregistruoti 195 (*vienas šimtas devyniasdešimt penki*) gyventojų prašymai, iš jų:
 - 193 – atsakymai pateikti teisės aktų nustatytais terminais (98,9 proc.).

5) nuo 2017-04-01 iki 2017-06-30 gauti ir užregistruoti 228 (*du šimtai dvidešimt aštuoni*) prašymai, iš jų:

- 225 – atsakyta teisės aktų nustatytais terminais (98,68 proc.).

6) nuo 2017-07-01 iki 2017-11-23 gauti ir užregistruoti 194 (*vienas šimtas devyniasdešimt keturi*) prašymai, iš jų:

- 182 – atsakymai pateikti teisės aktų nustatytais terminais (100 proc.);
- 12 – prašymų nagrinėjimo procedūra nebaigta, nes patikrinimo metu procedūros atlikimo terminas nepasibaigęs.

2 tikslo rezultato kriterijai:

1. asmenų, pagal apklausos duomenis davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjimas 10 proc.;

2. asmenų, pagal apklausos duomenis davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas ir manančių, kad toks atlygis padėjo išspręsti jų problemą, sumažėjimas 10 proc.

Pasiektas rezultatas: atlikus pirminio ir pakartotinio tyrimų duomenų lyginamąją analizę matyti, kad 2015 metais 85 (iš 258) asmenys, kurie kreipėsi į Radviliškio rajono savivaldybės administraciją, atsilygino už paslaugų suteikimą, t. y. 33 proc. nuo apsilankiusiųjų skaičiaus, o 2016 metais 59 (iš 216) asmenys, kurie kreipėsi į Radviliškio rajono savivaldybės administraciją, atsilygino už paslaugų suteikimą, t. y. 24,3 proc. nuo apsilankiusiųjų skaičiaus.

Kita vertus, sociologinių tyrimų statistinėse ataskaitose vertinant neteisėto atlyginimo pasiskirstymą Savivaldybės administracijos struktūriniuose padaliniuose yra nurodyta, kad 2015 metais „iš viso kyšius savivaldybėje yra davę 67 apklausoje dalyvavę gyventojai, arba 26 procentai apsilankiusiųjų savivaldybėje arba 14 proc. apklaustųjų. Iš viso 490 asmenų imtyje fiksuota 116 kyšio davimo atvejų. Buvo gyventojų, kurie nurodė, kad kyšius davė ne vieną kartą“, o 2016 metais „iš viso kyšius savivaldybėje yra davę 49 apklausoje dalyvavę gyventojai, arba 23 procentai apsilankiusiųjų savivaldybėje arba 14 proc. apklaustųjų. Iš viso 340 asmenų imtyje fiksuota 70 kyšio davimo atvejų. Buvo gyventojų, kurie nurodė, kad kyšius davė ne vieną kartą.“

Tikėtina, kad šie neatitikimai yra sąlygoti savivaldybės administracijos kaip institucijos dviprasmiško suvokimo ar korektiškumo teikiant atsakymus.

Vis dėlto, palyginti 2015 ir 2016 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad asmenų, davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjo 8,7 proc., o vertinant neteisėto atlygio davimo duomenis pagal pasiskirstymą matyti, kad asmenų, davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, sumažėjo 3 proc.

2015 metais 98,3 proc. asmenų, pagal apklausos duomenis davusių neteisėtą atlygį už savivaldybės suteiktas paslaugas, manė, kad toks atlygis padėjo išspręsti jų problemą (68,6 proc. nurodė, kad tikrai padėjo, o 29,7 proc. – atrodo, kad padėjo), 2016 metais – 93,9 proc. (55,7 proc. nurodė, kad tikrai padėjo, o 38,2 proc. – atrodo, kad padėjo).

Iš aukščiau nurodytų duomenų pokyčio matyti, kad asmenų, manančių, kad neteisėtas atlygis padėjo išspręsti jų problemą, sumažėjo 4,4 proc., be to, abejojančių, ar toks atlygis yra veiksmingas, skaičius padidėjo 8,5 proc.

Atsižvelgiant į tai, kad tikslo rezultato kriterijai yra nepasiekti, tikslinga tobulinti šiam tikslui pasiekti nustatytų priemonių įgyvendinimą, pvz., kontroliuojant paslaugų teikimą Radviliškio rajono gyventojams, sukurti duomenų apdorojimo sistemą apie viešojo administravimo institucijos veiklą kontroliuojančių, vertinančių subjektų nustatytus trūkumus, bei veiksmus, kuriuos atliko institucija nustatytiems veiklos trūkumams, pažeidimams pašalinti. Tikslinga vykdyti pakartotinių trūkumų, pažeidimų prevenciją.

Kadangi antikorupcinė politika turi būti vykdoma nuosekliai ir nepertraukiamai, siūlytina užtikrinti tęstinį antikorupcinių nuostatų formavimą, institucijoje dirbančių asmenų kvalifikacijos tobulinimo, švietimo ir kt. formomis.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės administracijoje vyko mokymai teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo tema, tačiau pagal Radviliškio rajono savivaldybės interneto

svetainėje pateiktus duomenis, Kovos su korupcija programos įgyvendinimo laikotarpiu atlikti tik trys norminių teisės aktų projektų antikorupciniai vertinimai. Mažas antikorupcinio vertinimo pažymų skaičius rodo, kad išankstinis teisės aktų projektų vertinimas nėra paplitęs Savivaldybės administracijoje. Siekiant užtikrinti skaidrų teisėkūros procesą savivaldos veikloje, tikslinga nustatyti teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo neatlikimo priežastis, atitinkamai tobulinti darbuotojų žinias ir gebėjimus, reikalingus antikorupcinio vertinimo atlikimui.

3 tikslas - didinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijose dirbančių asmenų atsparumą korupcijai.

Uždaviniai trečiajam Programos tikslui pasiekti:

1. skatinti Radviliškio rajono savivaldybės institucijose dirbančių asmenų valstybinį lojalumą;
2. sukurti asmenų, dirbančių Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, motyvavimo sistemą.

6 priemonė – organizuoti Savivaldybės institucijų darbuotojų kursus, susijusius su etikos drausmės laikymusi viešajame sektoriuje, antikorupcine veikla ir pan.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – Savivaldybės institucijų darbuotojai supažindinti su tarnybinės etikos reikalavimais, antikorupcine veikla, kursuose dalyvavusių asmenų skaičius, kursų trukmė.

Pasiektas rezultatas: Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir UAB „Corporate Securit“ 2017 m. vasario 20 d. sudarė Mokymų paslaugų teikimo sutartį Nr. 2017-68, pagal kurią 2017 m. vasario 20 d. – 2017 m. gegužės 4 d. laikotarpiu (iš viso: 6 seminarai, 48 ak. val.) paslaugų teikėjas suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinei 30 (trisdešimt) Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupei.

Pagal Mokymų paslaugų teikimo sutarties 1 priedo 8 punktą ir pagal paslaugų teikėjo pateiktą mokymuose dalyvavusių asmenų sąrašą, paslaugų teikėjas parengė mokymų programas „Valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principai, veiklos etika“ (1 seminaras, 8 ak. val.), „Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas valstybinėje tarnyboje“ (1 seminaras, 8 ak. val.), „Nulinė dovanų politika“ (1 seminaras, 8 ak. val.) 2017 m. kovo 21, 24, 30 dienomis (iš viso: 3 seminarai, 24 ak. val.) suteikė mokymų organizavimo ir vykdymo paslaugas tikslinei Radviliškio rajono savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, grupei (grupę sudarė iki 30 dalyvių).

„Valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principai, veiklos etika“ ir „Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas valstybinėje tarnyboje“ mokymuose iš viso dalyvavo 30 dalyvių, „Nulinė dovanų politika“ mokymuose dalyvavo 29 dalyviai.

Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą, daugiausiai dalyviai turėjo žinių apie valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principus, veiklos etiką bei viešųjų ir privačiųjų interesų derinimą valstybinėje tarnyboje. Bendros grupės žinios siekė apie 23–35 proc. nuo, paslaugų teikėjo nuomone, būtino žinių kiekio, didžiausias žinių trūkumas buvo praktinis turimos informacijos pritaikymas bei žinios apie naujausias tendencijas Lietuvoje ir pasaulyje.

Dalyvių žinios apie nulinę dovanų politiką lektoriaus įvertintos 20–30 proc. Žinių spragos buvo ir teisės aktų reikalavimų žinojime ir dar labiau pasireiškė praktiniame jų pritaikyme.

Pagal paslaugų teikėjo ataskaitą apie dalyvių mokymų efektyvumą, mokymuose dalyviams buvo pateiktos būtinos teorinės žinios ir jų pagrindu organizuoti praktiniai užsiėmimai leido dalyviams žymiai pakelti jų turimas žinias, didžioji dalis dalyvių sėkmingai įsisavino pateiktą informaciją ir lektorių vertinimu, jų žinios po mokymų siekė ne mažiau 60 proc. nuo maksimaliai būtino žinių kiekio, informacija buvo įsisavinta labai gerai, mokymuose dalyvavę savivaldybės darbuotojai gebės ją pritaikyti kasdieniame darbe.

7 priemonė – tobulinti mokymo, vertinimo ir skatinimo sistemą.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – didesnis asmenų, dirbančių Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, profesinis pasirengimas, keliama kvalifikacija, skatinama kitomis priemonėmis.

Pasiektas rezultatas: pagal Šiaulių universiteto 2016 metų sausio–kovo mėnesiais atliktą sociologinį tyrimą „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ į klausimą „Kokios galėtų būtų kyšio ėmimą pateisinančios priežastys?“ daugiausiai (25,2 proc.) tyrime dalyvavusių Radviliškio rajono institucijų, įstaigų darbuotojų nurodė mažą darbo užmokestį, o pakartotinio tyrimo, atlikto 2017 metų balandžio–birželio mėnesiais, į klausimą „Kokios galėtų būtų kyšio ėmimą pateisinančios priežastys?“ daugiausiai (33,6 proc.) tyrime dalyvavusiųjų nurodė mažą darbo užmokestį.

Pakartotiniame tyrime dalyvavę Radviliškio rajono gyventojai vieną iš administracinių priemonių, galimai mažinančių korupciją rajone, nurodė darbuotojų motyvaciją, darbo užmokesčio didinimą, žmonių savivertės didinimą, gerą vardą gyventojų tarpe, turinčių tarnautojų skatinimą.

Iš esmės panašią poziciją pateikė pakartotiniame tyrime dalyvavę Radviliškio rajono institucijų, įstaigų darbuotojai, siūlydami šias korupcijos mažinimo administracines priemones: darbo užmokesčio didinimą, darbuotojų vertinimą pagal profesinę kompetenciją, skatinimą už greitus gyventojų problemų sprendimus ir gerus atsiliepimus.

Kita vertus, respondentai kaip antrąją kyšio ėmimą pateisinančią priežastį nurodė primygtinį neteisėto atlygio siūlymą (2016 m. – 17,1 proc., 2017 m. – 15,5 proc.).

Palyginti 2016 m. ir 2017 m. tyrimo rezultatus, matyti, kad 2017 m. teigiančių, jog kyšio ėmimą pateisina ekonominės priežastys, padaugėjo 8,4 proc.

Įvertinus respondentų požiūrį, galima daryti išvadą, kad darbuotojų antikorupcinis potencialas priklauso nuo ekonominių ir psichologinių veiksnių, dirbantiesiems trūksta motyvacijos išsaugoti tarnybos autoritetą, egzistuoja lojalumo valstybės tarnybai trūkumas.

Atsižvelgiant į sociologinių tyrimų duomenis, bei Šiaulių universiteto 2017 m. birželio 30 d. tęstinio sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ statistinėje ataskaitoje pateiktą rekomendaciją „už personalo valdymą atsakingam specialistui peržiūrėti savivaldybės darbuotojų vertinimo ir skatinimo sistemą integruojant etiškos elgsenos kriterijus, numatyti darbuotojų skatinimo priemones ne tik vertinant veiklos rezultatus, bet ir etišką elgseną“, tikslinga įvertinti galimybę sukurti Savivaldybės administracijoje dirbančiųjų mokymo, vertinimo ir skatinimo sistemą (planuojant materialines ir nematerialines motyvavimo priemones ir pan.) ir pateikti siūlymus įstaigos vadovui.

3 tikslo rezultato kriterijai:

1. asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad nesugeba identifikuoti korupcijos atvejo, sumažėjimas 5 proc.;

2. asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, padidėjimas 10 proc.

Pasiektas rezultatas: atlikus pirminio ir pakartotinio tyrimų duomenų lyginamąją analizę matyti, kad 2016 metais, asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad nesugeba identifikuoti korupcijos atvejo – 30,1 proc., o 2017 metais – 25,5 proc.

Palyginti 2016 ir 2017 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad sumažėjo asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad nesugeba identifikuoti korupcijos atvejo 4,6 proc.

2016 metais, asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį – 31,4 proc., o 2017 metais – 25 proc.

Palyginti 2016 ir 2017 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad sumažėjo asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį 6,4 proc. pažymėtina, kad 2017 metais vieną iš pagrindinių priežasčių, kodėl asmenys nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, 30,9 proc. respondentų nurodė, kad tie, kurie praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai, skirtingai nei 2016 metais – viena iš pagrindinių nepranešimo apie korupcijos atvejį priežasčių – nežinojimas, ar tai korupcijos atvejis (30,1 proc.). Šis negatyvus pokytis rodo, kad

respondentai nepasitiki institucijomis, vykdančiomis korupcinio pobūdžio veikų tyrimus, jaučiasi nesaugiai.

Kita vertus, asmenų, teigiančių, kad nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, sumažėjo 4,7 proc.

Atsižvelgiant į tai, kad tikslo rezultato kriterijai yra nepasiekti, bei į vyraujančią neigiamą nusistatymą korupcijai, pilietiškumo ir atsakomybės jausmo ateities kartoms vyravimą, tikslinga organizuoti tęstinius mokymus etikos, korupcijos prevencijos ir jos kontrolės temomis.

4 tikslas – didinti Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų nepakantumą korupcijai.

Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

1. skatinti antikorupcines iniciatyvas;
2. didinti antikorupcinį sąmoningumą;
3. sukurti kompleksinę pranešėjų apie korupcijos atvejus pranešimo ir apsaugos sistemą.

8 priemonė – inicijuoti ir organizuoti prevencines veiklas korupcijos prevencijos tema.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – įgyvendintas antikorupcinės iniciatyvos projektas ar antikorupcinė veikla.

Pasiektas rezultatas: Programos įgyvendinimo laikotarpiu įvykdytos įvairių formų antikorupcinės iniciatyvos instituciniu, šakiniu bei savivaldos lygmenimis, pvz.:

- instituciniu lygmeniu organizuoti susitikimai su Lietuvos Respublikos Seimo antikorupcijos komisija, Policijos komisariato atstovais, į mokomuosius dalykus integruotos temos korupcijos prevencijos tema, bendrojo ugdymo mokyklose buvo inicijuoti renginiai Tarptautinei antikorupcijos dienai paminėti, organizuoti debatai, diskusijos, konkursai, akcijos, parodos, vykdytos apklausos, tyrimai, naudojamos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos ir kitų subjektų parengtos antikorupcinio švietimo priemonės (socialinės reklamos, filmai ir t. t.);

- savivaldos lygmeniu 2016 m. lapkričio mėn. vyko Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pasitikėjimo dėžutės „Pranešk apie korupciją“ konkursas. Konkurse dalyvavo Radviliškio rajono savivaldybės formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų mokiniai, Radviliškio rajono gyventojai ir pateikė 44 originalius darbus – pasitikėjimo dėžutes, skirtas pateikti pranešimams apie korupcijos atvejus. Laimėtojams buvo įsteigti I–III vietų piniginiai prizai. Už iniciatyvą ir aktyvumą konkurso dalyviams įteikti Radviliškio rajono savivaldybės mero padėkos raštai, visų dalyvavusiųjų konkurse darbai buvo eksponuojami parodoje Radviliškio miesto kultūros centre. Laimėtojų darbai pakaitomis naudojami pranešimų apie korupcijos atvejus pateikimui;

- savivaldos lygmeniu 2016 m. gruodžio 14 d. vyko Radviliškio rajono gyventojams skirtas kompleksinis antikorupcinis renginys „Išsamiai apie korupciją: esama padėtis ir prevencijos galimybės“, kurio metu buvo apdovanoti konkurso „Pranešk apie korupciją“ laimėtojai, Šiaulių universiteto lektoriai skaitė pranešimus korupcijos prevencijos tema bei pristatė atlikto sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ rezultatus.

- šakiniu lygmeniu Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centras bendradarbiaudamas su Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, 2017 m. gruodžio 4 d. organizavo mokymus savivaldybės švietimo įstaigoms antikorupcijos tema.

- šakiniu lygmeniu Radviliškio Lizdeikos gimnazija bendradarbiaudama su Šiaulių universitetu, 2017 m. gruodžio 7 d. organizavo interaktyvią paskaitą „Korupcija šiuolaikinėje visuomenėje: būtinybė ar problema“ savivaldybės gimnazijoms.

Nors informacija apie organizuojamą konkursą bei antikorupcinį renginį buvo teikiama per visuomenės informavimo priemones, t. y. informaciją skelbiant vietinėje spaudoje, savivaldybės interneto svetainėje, socialinio tinklo „Facebook“ Savivaldybės paskyroje, atsižvelgiant į renginio metu dalyvavusiųjų skaičių, akivaizdu, kad asmenų suinteresuotumas tokio pobūdžio renginiais yra nepakankamas, darbuotojai, gyventojai nepakankamai įtraukiami į antikorupcinę veiklą.

Atsižvelgiant į tai, kad dalyvavimas antikorupcinėje veikloje pagrįstas savanoriškumu, siekiant motyvuoti gyventojus dalyvauti antikorupcinėje veikloje, švietimo procese, tikslinga

tobulinti antikorupcinių veiklų organizavimą, veiklų formą, ieškoti bendradarbiavimo galimybių su kitomis, korupcijos prevencijos įstatymo nuostatas įgyvendinančiomis, institucijomis, bendruomene.

9 priemonė – informacijos sklaida interneto svetainėje, spaudoje, lankstinukų, specialių leidinių kūrimas, specializuoti mokymai.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – gyventojai sugeba identifikuoti interesų konfliktus, korupcines situacijas, padidėjęs asmenų informuotumas.

Pasiektas rezultatas: Programos įgyvendinimo laikotarpiu periodiškai atnaujinta informacija Savivaldybės interneto svetainėje, „Korupcijos prevencija“ srityje:

- reklamjuostės su nuoroda, kur kreiptis susidūrus su korupcijos apraiškomis, įdėjimas;
- sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ ataskaitų įdėjimas;
- naujienlaiškio apie antikorupcines iniciatyvas, parengto Šiaulių universiteto studentų, įdėjimas;
- informacija apie korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą (Programos, Priemonių plano įgyvendinimo eiga ir rezultatai, išvados dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo, teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažymos, Savivaldybės antikorupcijos komisijos posėdžių protokolai, veiklos ataskaitos ir t. t.)

Siekiant didinti Radviliškio rajono gyventojų antikorupcinį sąmoningumą, Priemonių plano 9 punkte nustatyta priemonė (informacijos sklaida interneto svetainėje, spaudoje, lankstinukų, specialių leidinių kūrimas, specializuoti mokymai) tiesiogiai susijusi su anksčiau įvertinta 8 priemone. Manoma, kad šios priemonės įgyvendinimo efektyvumas priklauso nuo gyventojų motyvacijos dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

10 priemonė – tobulinti pranešimų sistemą, užtikrinant konfidencialumą ir asmens duomenų apsaugą (pvz., dėžių, skirtų pranešimams apie korupciją, pastatymas neutraliose vietose).

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – sukurta veikianti pranešimų apie korupcijos atvejus sistema, užtikrinta pranešėjų apsauga.

Pasiektas rezultatas: 2016 m. lapkričio 16 d. paskelbus Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pasitikėjimo dėžutės „Pranešk apie korupciją“ konkursą ir 2016 m. gruodžio 13 d. išrinkus konkurso dalyvius, atitinkamai jų darbus – pasitikėjimo dėžutės, pasibaigus konkurso darbų parodai, nuo 2017 m. sausio 13 d. Savivaldybės administracijos pastato I aukšte pranešimų apie korupcijos atvejus gavimui naudojama „Pranešk apie korupciją“ konkurso laimėtojo pasitikėjimo dėžutė.

Pranešimų, susijusių su korupcija, nepateikta.

4 tikslo rezultato kriterijai:

1. asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie korupcijos atvejį, padidėjimas 10 proc.;
2. pranešimų, susijusių su korupcija, užfiksavimas.

Pasiektas rezultatas: atlikus pirminio ir pakartotinio tyrimų duomenų lyginamąją analizę matyti, kad 2016 metais, asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį – 23,2 proc., o 2017 metais – 30,8 proc.

Palyginti 2016 ir 2017 metų statistinių ataskaitų duomenis, matyti, kad padidėjo asmenų, pagal apklausos duomenis teigiančių, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį 7,6 proc.

Kita vertus, asmenų, teigiančių, kad nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, padidėjo 5,7 proc.

Pažymėtina, kad 2017 metais vieną iš pagrindinių priežasčių, kodėl asmenys nepraneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, 31,5 proc. nurodė, kad, tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai, 2016 metais – viena iš pagrindinių nepranešimo apie korupcijos atvejį priežasčių – nėra prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek nenubaus (43,7 proc.). 2017 metais matomas akivaizdus pokytis, kadangi nepranešimo priežastį „nėra prasmės pranešti, nes su tuo

susijusių asmenų vis tiek nenubaus“ nurodė tik 11 proc. respondentų. Šie duomenys rodo, kad gyventojų neigiamas požiūris į institucijas, vykdančias korupcinio pobūdžio veikų tyrimus, sumažėjo, tačiau išlieka nesaugumo ir abejingumo jausmas.

Pranešimų, susijusių su korupcija, Radviliškio rajono savivaldybės administracijoje užfiksuota nebuvo.

Atsižvelgiant į tai, kad tikslo rezultato kriterijai yra nepasiekti, tikslinga didinti gyventojų informuotumą apie korupcijos prevenciją ir jos kontrolę, sudaryti galimybės anonimiškai, konfidencialiai pranešti apie galimus korupcijos atvejus.

5 tikslas – įvertinti Programos įgyvendinimo efektyvumą.

Uždaviniai penktajam Programos tikslui pasiekti:

1. nustatyti tikslinių grupių (Radviliškio rajono savivaldybės gyventojų ir Radviliškio rajono savivaldybės institucijų valstybės tarnautojų bei darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) požiūrį į korupciją, įvertinti antikorupcinį potencialą;
2. nustatyti respondentų korupcinę patirtį kreipiantis į Radviliškio rajono savivaldybės institucijas;
3. nustatyti korupcijos paplitimą Radviliškio rajono savivaldybės institucijose, labiausiai korupcijos paveiktas Radviliškio rajono savivaldybės institucijų veiklos sritis;
4. identifikuoti Programos priemonių neįgyvendinimo priežastis;
5. įvertinti Programos įgyvendinimo efektyvumą;
6. pateikti alternatyvius pasiūlymus dėl Programos priemonių įgyvendinimo.

11 priemonė – inicijuoti ir atlikti sociologinį tyrimą.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – nustatytas požiūris į korupciją, įvertintas antikorupcinis potencialas, nustatyta korupcinė patirtis, korupcijos paplitimas, labiausiai korupcijos paveiktos sritys.

Pasiektas rezultatas: Šiaulių universitetas, vykdydamas Sociologinio tyrimo paslaugų teikimo sutartį, 2017 m. balandžio–birželio mėn. atliko pakartotinį sociologinį tyrimą „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ ir 2017 m. birželio 30 d. pateikė tyrimo statistinę ataskaitą³.

12 priemonė – parengti sociologinio tyrimo metu gautų duomenų lyginamąją analizę.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – nustatyta savivaldybės pasiekta pažanga vykdant antikorupcinę politiką.

Pasiektas rezultatas: savivaldybės pasiekta pažanga antikorupcinės politikos vykdymo srityje nustatyta įvertinus tikslų pasiekimo kriterijus.

13 priemonė – susistemintų duomenų apie Programos ir jos priemonių įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus analizė.

Laukiamo rezultato vertinimo kriterijus – parengta ir Savivaldybės tarybai svarstyti pateikta išvada dėl Programos ir jos įgyvendinimo.

Pasiektas rezultatas: parengtas Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcijos komisijos išvados dėl Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano įgyvendinimo projektas, Savivaldybės tarybos sprendimo projektas „Dėl pritarimo Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcijos komisijos išvada dėl Kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano įgyvendinimo“.

5 tikslo rezultato kriterijai:

1. atlikta ir parengta Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės aplinkos analizė.
2. nustatytas Programos įgyvendinimo efektyvumas.

³ Sociologinio tyrimo „Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinė aplinka“ statistinė ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje, skyriuje „Korupcijos prevencija“. Nuoroda internete: <http://radviliskis.lt/lit/Sociologinis-tyrimas--radviliskio-rajono-savivaldybes-antikorupcine-aplinka>.

Pasiektas rezultatas: naudojant anketinės apklausos ir duomenų sisteminimo bei analizės metodus, atlikta ir parengta Radviliškio rajono savivaldybės antikorupcinės aplinkos analizė ir šios analizės pagrindu nustatytas Programos įgyvendinimo efektyvumas.

Vadovaujantis savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus ir naujovių ir atvirumo permainoms principais, formuojant savivaldybės antikorupcinės politikos nuostatas, tikslinga atsižvelgti į asmenų, dalyvavusių sociologinio tyrimo apklausoje, pateiktus siūlymus dėl korupcijos mažinimo ir jos kontrolės savivaldybėje, t. y. įgyvendinti administracines priemones, pvz.: sukurti darbuotojų skatinimo, motyvavimo sistemą, pakeisti asmenų patekimo į savivaldybės administraciją tvarką, didinti darbuotojų individualią atsakomybę, ugdyti etišką lyderystę, didinti gyventojų informuotumą, savivaldos veiklos skaidrumą, viešumą.

Tikslinga atsižvelgti į savivaldybės institucijose dirbančiųjų pasiūlymus įgyvendinti administracines priemones, pvz.: sukurti skatinimo bei motyvavimo sistemą, nustatyti viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje tvarką, periodiškai organizuoti kvalifikacijos tobulinimo kursus antikorupcijos tema, vykdyti antikorupcinį švietimą (organizuoti antikorupcines diskusijas bei renginius, konsultacijas).

Atkreiptinas dėmesys, kad vykdant antikorupcinę politiką savivaldybėje tikslinga atsižvelgti į Šiaulių universiteto sociologinių tyrimų statistinėse ataskaitose pateiktus siūlymus, o formuojant tolimesnę antikorupcinės politikos kryptį – pasitelkti mokslo, kitų institucijų atstovus, bendradarbiauti su savivaldos bendruomene.

Išvada: Radviliškio rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015–2017 metų programos ir šios programos 2015–2017 metų priemonių plano įgyvendinimo rezultatai rodo nuoseklų ir kryptingą savivaldybės veikimą korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo srityse.

Antikorupcijos komisijos pirmininkė

Rima Tarbūnienė